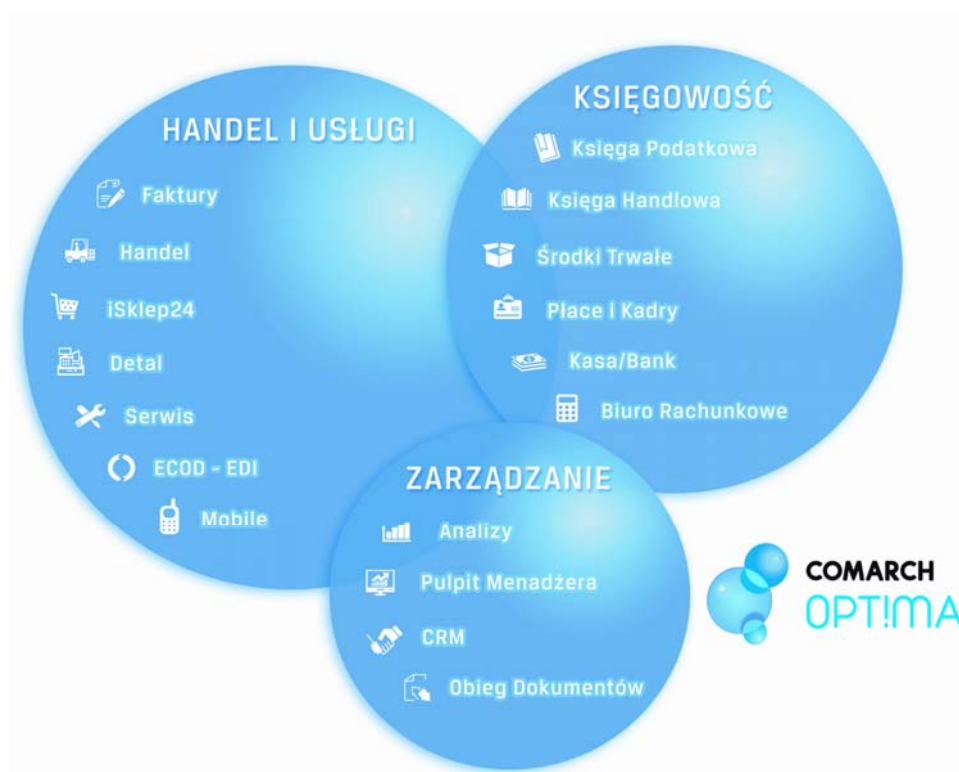

COMARCH

System Comarch OPT!MA v. 17.6.

Ulotka v.17.6

31-864 Kraków, Al. Jana Pawła II 41g
tel. (12) 681 43 00, fax (12) 687 71 00

Dział Wsparcia Klienta i Partnera: (12) 681 43 00

<http://www.comarch.pl/erp/>
info.erp@comarch.pl

Pomyśl o środowisku zanim zdecydujesz się wydrukować ten dokument !

1 Spis treści

1	SPIS TREŚCI	2
2	INSTALACJA PROGRAMU.....	3
2.1	PROCES INSTALACJI.....	4
2.1.1	ETAP PIERWSZY – AKCEPTACJA WARUNKÓW SPRZEDAŻY I UŻYTKOWANIA	4
2.1.2	ETAP DRUGI – SPRAWDZANIE GOTOWOŚCI SYSTEMU DO INSTALACJI I UŻYTKOWANIA COMARCH OPTIMA.....	4
2.1.3	ETAP TRZECI – TRYB INSTALACJI.....	5
2.1.4	ETAP CZWARTY – WYBÓR TYPU INSTALACJI: STANDARDOWA LUB NIESTANDARDOWA.....	5
2.1.5	ETAP PIĄTY – INSTALACJA SILNIKA BAZY DANYCH.....	6
2.1.6	ETAP SZÓSTY – INSTALACJA SYSTEMU COMARCH OPTIMA	6
2.1.7	ETAP SIÓDMY – INSTALACJA APLIKACJI DODATKOWYCH.	6
2.2	MODUŁY DODATKOWE	7
3	REINSTALACJA PROGRAMU	7
4	HANDEL	8
4.1	POPRAWIONO.....	8
4.2	ZMIANY	8
4.2.1	PODATEK VAT – ZMIANY W MODULE HANDEL	8
4.2.2	SERYJNA ZMIANA STAWEK VAT NA KARTACH CENNIKOWYCH.....	8
4.2.3	PODATEK VAT NA DOKUMENTACH	11
4.2.4	FAKTURY ZAKUPU OD ROLNIKA RYCZAŁTOWEGO.....	11
4.2.5	POZOSTAŁE ZMIANY.....	11
4.3	COMARCH OPTIMA DETAL	12
4.3.1	ZMIANY	12
4.3.2	POPRAWIONO.....	12
4.4	WSPÓŁPRACA Z COMARCH ISKLEP24	12
4.5	WSPÓŁPRACA Z COMARCH MOBILNY SPRZEDAWCA.....	12
4.5.1	INTEGRACJA Z WERSJĄ 5.5 HF 1:	12
5	KSIĘGOWOŚĆ	12
5.1	NOWOŚCI	12
5.2	POPRAWIONO.....	12
5.3	ZMIANY	12
6	KASA/ BANK	13
6.1	ZMIANY	13
7	PŁACE I KADRY	13
7.1	NOWOŚCI	13
7.1.1	KONFIGURACJA / PROGRAM / PŁACE /	13
7.1.2	KONFIGURACJA / FIRMA / PŁACE / KALENDARZE / WSTAWIANIE ŚWIĄT	13
7.1.3	DEKLARACJA ZUS ZSWA	13
7.1.4	SYNCHRONIZACJA MODUŁU PŁACOWEGO Z SYSTEMEM COMARCH CDN XL	14

2 Instalacja programu

Podczas instalacji Użytkownikowi towarzyszy tzw. asystent. Dzięki temu cały proces polega na odpowiadaniu na pytania instalatora pojawiające się w kolejnych oknach. Potwierdzenie podanych informacji i przejście do następnego okna następuje po wciśnięciu przycisku **Dalej**. Powrót do wcześniejszego okna jest możliwy po wciśnięciu przycisku **Wstecz**.

Uwaga: Instalacja systemu **Comarch OPT!MA** musi być wykonana przez Użytkownika, który posiada uprawnienia administratora w systemie operacyjnym.

Instalacja systemu składa się z kilku etapów wchodzących w jeden proces instalacji. Poszczególne etapy to:

- Sprawdzenie obecności wymaganych komponentów do instalacji systemu **Comarch OPT!MA**
- Instalacja i konfiguracja **silnika bazy danych**, który jest niezbędny do działania programu **Comarch OPT!MA**. Silnik ten to Microsoft SQL Server 2005 Express Edition (SP2). Opcjonalnie konfiguracja silnika bazy danych dla pracy sieciowej (wielostanowiskowej)
- Instalacja samego systemu **Comarch OPT!MA**.

Uwaga: Dostępność wskazanych etapów instalacji jest uwarunkowana rozpoznaniem przez instalator i funkcjonującymi już komponentami oraz wyborem odpowiednich opcji przez Użytkownika. Przed rozpoczęciem instalacji programu **należy zamknąć** wszystkie otwarte aplikacje.

W systemie Windows 7 w innej niż polska wersji językowej konieczne jest zainstalowanie polskiego pakietu językowego przed przystąpieniem do instalacji Comarch OPT!MA w wersji 17.6.

Po uruchomieniu dysku instalacyjnego wyświetlane jest menu:

- **Zainstaluj** - uruchomienie instalacji systemu Comarch OPT!MA
- **O programie** – znajduje się tutaj prezentacja programu, a także dokumentacja, filmy instruktażowe oraz bazy demo
- **Dokumenty handlowe**
- **Comarch iOpt!ma24 – demo online**

Poniżej dostępne są również opcje

- **O nas**
- **Cennik**
- **Społeczność Biur Rachunkowych**
- **Odwiedź naszą stronę internetową** - automatyczne uruchomienie strony internetowej firmy COMARCH: www.comarch.pl/erp
- **Skontaktuj się z nami** - adres firmy COMARCH oraz adresy e-mail
- **Wyjście** – zamknięcie menu.

Uwaga: Jeśli po włożeniu płytki instalacyjnej menu nie uruchomiło się automatycznie, należy uruchomić plik *opt!ma.exe*, znajdujący się w katalogu głównym płytki.

Wybranie opcji **Instalacja** umożliwia zainstalowanie programu w wersji dla jednego stanowiska lub dla pracy sieciowej.

Razem z programem instalowany jest również generator raportów o nazwie **GenRap** autorstwa COMARCH SA. Narzędzie to pozwala na edycję oraz tworzenie nowych wydruków w programie.

Uwaga: Zalecana minimalna rozdzielczość ekranu do pracy z **Comarch OPT!MA** to 1024x768.

2.1 Proces instalacji

Proces instalacji realizuje poniżej opisane etapy w zależności od zainstalowanych już komponentów i wyborów opcji instalacji przez Użytkownika.

Uwaga: Jeżeli program ma działać w oparciu o zakupione moduły należy w komputer pełniący rolę serwera bazy danych wpiąć otrzymany z COMARCH zaprogramowany klucz HASP.

Do prawidłowego działania program wymaga dodatkowych komponentów. W czasie instalacji programu sprawdzane jest ich występowanie i w przypadku stwierdzenia braku obecności tych komponentów instalator przystępuje do ich instalacji. Poniżej znajduje się lista wymaganych komponentów, które są instalowane jeszcze przed uruchomieniem asystenta instalacji:

- Komponenty MS XML 4 SP2
- MICROSOFT VISUAL C++ 2005 RUNTIME LIBRARIES
- Microsoft Soap Toolkit 3
- .NET Framework 2.0. w przypadku braku tego środowiska w systemie instalator podejmie dwie próby jego instalacji. Podczas pierwszej próby sprawdzane są napędy CD w poszukiwaniu płyty Comarch OPT!MA. Jeśli pierwsza próba nie powiedzie się, podejmowana jest kolejna. Tym razem jest to próba połączenia z serwerem Microsoftu w celu ściągnięcia stamtąd instalatora .NET Framework 2.0. Jeśli wciąż nie ma środowiska, instalator informuje o tym Użytkownika komunikatem o treści: "Wystąpił błąd podczas instalacji .NET Framework 2.0. Niektóre zaawansowane funkcje systemu mogą nie działać prawidłowo. Po zakończeniu instalacji spróbuj zainstalować .NET Framework ponownie, pobierając instalator ze strony download.microsoft.com." Instalowanie tego środowiska razem z programem Comarch OPT!MA upraszcza instalację modułów dodatkowych, które wymagają zainstalowania tego dodatku.

2.1.1 Etap pierwszy – Akceptacja warunków sprzedaży i użytkownika

Po uruchomieniu opcji **Instalacja systemu Comarch OPT!MA** uruchamia się proces instalacji, który w pierwszym etapie prosi o zapoznanie się z dokumentami „*Umowa sprzedaży pakietów oprogramowania Comarch OPT!MA*” oraz „*Warunki gwarancyjne Comarch OPT!MA*” i zaakceptowanie przedstawionych w tych dokumentach warunków. Akceptacja warunków i naciśnięcie klawisza *Dalej* kontynuuje proces instalacji.

2.1.2 Etap drugi – Sprawdzanie gotowości systemu do instalacji i użytkownika Comarch OPT!MA

Instalator sprawdza, czy komputer jest odpowiednio skonfigurowany na potrzeby programu **Comarch OPT!MA**. Jeżeli instalator wykryje jakieś rozbieżności, podpowie, jak je usunąć. Instalator automatycznie uruchamia program diagnostyczny, który sprawdza wszystkie wymagane komponenty. W razie wystąpienia problemów uniemożliwiających poprawne działanie programu przy danej pozycji pojawi się znak . Dwukrotne kliknięcie myszką w taką pozycję wyświetla okno z propozycją rozwiązania problemu.

Uwaga: Jeśli test gotowości systemu wykaże jakieś braki w konfiguracji sprzętowo – systemowej komputera, to instalacja zostaje zakończona. Należy uruchomić ją ponownie po wcześniejszym usunięciu przedstawionych w raporcie braków.

2.1.3 Etap trzeci – Tryb instalacji

Do wyboru mamy dwie pozycje:

Chcę zainstalować podstawową wersję programu Comarch OPTIMA do fakturowania i rozliczeń – po wybraniu tej pozycji przechodzimy do uproszczonej wersji instalatora pozwalającą na wybór podstawowych parametrów instalacji. W kolejnym etapie instalacji od razu przechodzimy do „Instalacji silnika bazy danych” (2.1.5).

Chcę zainstalować pełną wersję systemu Comarch OPTIMA – po wybraniu tej pozycji przechodzimy do pełnej wersji instalatora, która pozwala na wybór większej ilości parametrów instalacji. W kolejnym etapie instalacji przechodzimy do wyboru typu instalacji.

2.1.4 Etap czwarty – Wybór typu instalacji: Standardowa lub Niestandardowa

- *Instalacja standardowa* – na komputerze instalowane są wszystkie niezbędne komponenty programu **Comarch OPTIMA**. Jest to **typ instalacji zalecany** przez producenta.
- *Instalacja niestandardowa* – pozwala na wybór składników oraz miejsca ich instalacji. Zalecana jest dla zaawansowanych Użytkowników. Instalacja niestandardowa wymaga obecności klucza z licencjami.

2.1.4.1 Instalacja standardowa

Jeśli jako typ instalacji wybierzemy standardową, to kolejne pojawiające się okno to:

Wybór aktywnych modułów – Użytkownik powinien zaznaczyć te moduły, na które została wykupiona licencja. Wybrane moduły będą zaznaczone podczas logowania w programie. Wybór aktywnych modułów będzie można zmienić później w konfiguracji programu: *Program/ Użytkowe/ Operatorzy*.

Zaznaczaniem modułów rządzą pewne reguły:

- Jeżeli zostanie odznaczony moduł *Kasa/Bank (KB)* oraz *Kasa/Bank Plus (KBP)* – program pozwoli zaznaczyć tylko moduły, które nie wymagają do poprawnej pracy wyżej wymienionych modułów, czyli: *Serwis (SRW)*, *Obieg Dokumentów (OBD)*, *CRM*, *Środki Trwałe (ŚT)* i/lub *Analizy (ANL)*
- Jeżeli zaznaczono którykolwiek z modułów: *Księga Podatkowa (KP)*, *Księga Handlowa (KH)*, *Księga Handlowa Plus (KHP)*, *Faktury (FA)*, *Handel (HA)*, *Handel Plus (HAP)*, *Płace i Kadry (PK)*, *Płace i Kadry Plus (PKP)* lub *Detal (DET)* – wymagane jest zaznaczenie również modułu *Kasa/Bank* lub *Kasa/Bank Plus*.

Uwaga: Jeśli zaznaczone zostaną moduły, na które Użytkownik nie posiada wykupionych licencji – cały program będzie pracować w WERSJI STARTOWEJ (60-dniowej). Zawsze instalowany jest moduł *Kasa/Bank*, niezależnie od wykupionych licencji.

2.1.4.2 Instalacja niestandardowa

Jeśli jako typ instalacji wybierzemy niestandardową, to kolejne pojawiające się okno to:

Instalacja niestandardowa – pozwala na modyfikacje dotyczące instalacji sterowników drukarek fiskalnych oraz sterowników drukarek fiskalnych dla usług terminalowych.

Możliwe modyfikacje to m.in.:

- Zmiana miejsca instalacji – wskazanie nowego miejsca na dysku, gdzie ma być instalowany składnik, możliwe jest po wciśnięciu przycisku *Zmień*
- Wykluczenie składnika z procesu instalacji – możliwe po wciśnięciu przycisku strzałki widocznego obok składnika i zaznaczenie opcji *Ten składnik nie będzie dostępny*.

Uwaga: Rezygnacja z instalacji Generатора Raportów GenRap spowoduje, że nie będą również generowane wydruki standardowe, przygotowane w oparciu o ten edytor.

Wybór aktywnych modułów – Użytkownik powinien zaznaczyć te moduły, na które została wykupiona licencja. Wybrane moduły będą zaznaczone podczas logowania w programie. Wybór aktywnych modułów będzie można zmienić później w konfiguracji programu: *Program/ Użytkowe/ Operatorzy*.

Zaznaczaniem modułów rządzą pewne reguły:

- Jeżeli zostanie odznaczony moduł *Kasa/Bank (KB)* oraz *Kasa/Bank Plus (KBP)* – program pozwoli zaznaczyć tylko moduły, które nie wymagają do poprawnej pracy modułów *Kasa/Bank* lub *Kasa/Bank Plus*, czyli: *Serwis (SRW)*, *Obieg Dokumentów (OBD)*, *CRM*, *Srodki Trwałe (ŚT)* i/lub *Analizy (ANL)*
- Jeżeli zaznaczono którykolwiek z modułów: *Księga Podatkowa (KP)*, *Księga Handlowa (KH)*, *Księga Handlowa Plus (KHP)*, *Faktury (FA)*, *Handel (HA)*, *Handel Plus (HAP)*, *Płace i Kadry (PK)*, *Płace i Kadry Plus (PKP)* lub *Detal (DET)* – wymagane jest zaznaczenie również modułu *Kasa/Bank* lub *Kasa/Bank Plus*.

Uwaga: Jeśli zaznaczone zostaną moduły, na które Użytkownik nie posiada wykupionych licencji – cały program będzie pracować w WERSJI STARTOWEJ (60 -dniowej).

2.1.5 Etap piąty – Instalacja silnika bazy danych.

Silnik bazy danych jest elementem niezbędnym do pracy programu **Comarch OPTIMA** – to właśnie on odpowiada za zapis i przechowywanie baz danych. Bez poprawnej instalacji tego elementu nie ma sensu instalacja pozostałych elementów **Comarch OPTIMA**. Jedynym silnikiem bazy danych, z którym współpracuje **Comarch OPTIMA** jest Microsoft SQL Server w wersjach 2000, 2005, 2008 oraz 2008 R2. Płytką instalacyjną **Comarch OPTIMA** zawiera instalator 5-stanowiskowego silnika Microsoft SQL Server 2005 Express Edition wraz z Service Pack 2. Instalator Comarch OPTIMA umożliwi automatyczną instalację silnika bazy danych Microsoft SQL Server 2005 na polskojęzycznych oraz anglojęzycznych systemach operacyjnych.

Instalacja silnika Microsoft SQL Server odbywa się na lokalnym komputerze jako nazwana instancja **NazwaKomputera\CDN_OPTIMA**.

W przypadku, gdy Użytkownik posiada już zainstalowany i dostępny serwer oraz godzi się na jego konfigurację pod potrzeby **Comarch OPTIMA** – nie musi dokonywać instalacji silnika.

Na tym etapie instalator przedstawia do wyboru następujące możliwości:

- **Instalacja jednostanowiskowa** – Instalowana jest aplikacja Comarch OPTIMA wraz z serwerem bazy danych oraz serwisem klucza HASP bez dodatkowych opcji pozwalających na pracę sieciową (wyjątki w zaporze sieciowej)
- **Instalacja wielostanowiskowa (Comarch OPTIMA + SERWER)** – Instalowana jest aplikacja Comarch OPTIMA wraz z serwerem bazy danych, serwisem klucza HASP oraz z dodatkowymi opcjami umożliwiającymi pracę sieciową (wyjątki w zaporze sieciowej)
- **Instalacja wielostanowiskowa (tylko Comarch OPTIMA)** – Instalowana jest tylko aplikacja Comarch OPTIMA, bez serwera SQL, bez serwisu klucza HASP oraz bez dodawania wyjątków w zaporze sieciowej

Dodatkowo, aby instalacja silnika bazy danych była możliwa instalator prosi o podanie hasła dla administracyjnego loginu SQL o nazwie SA (System administrator). Hasło musi spełniać wymagania co do jego złożoności. To znaczy musi mieć co najmniej 9 znaków oraz zawierać znaki ze wszystkich dalej wymienionych grup znaków: małe litery, duże litery, znaki specjalne oraz cyfry. Utworzony login pozwala na zarządzanie danymi na serwerze SQL.

Uwaga: Jeżeli na komputerze, na którym uruchomiona jest instalacja Comarch OPTIMA istnieje już instancja Microsoft SQL Server to wtedy instalator pozwala opcjonalnie na zainstalowanie kolejnej dedykowanej dla Comarch OPTIMA instancji lub powinien ten krok.

2.1.6 Etap szósty – instalacja systemu Comarch OPTIMA

W etapie tym na lokalnym komputerze instalowany jest system **Comarch OPTIMA** według wcześniej zadeklarowanych parametrów. Dodatkowo Użytkownik ma możliwość pozostawienia na komputerze plików instalacyjnych, poprzez zaznaczenie opcji **Pozostaw kopie plików instalacyjnych**.

2.1.7 Etap siódmy – instalacja aplikacji dodatkowych.

Z programem **Comarch OPTIMA** współpracuje szereg aplikacji (modułów) dodatkowych, które nie są instalowane równocześnie z **Comarch OPTIMA**. Jeśli zakupione przez Klienta licencje obejmują dostęp do modułów *Comarch OPTIMA Detal*, *Comarch OPTIMA Biuro Rachunkowe*, *Comarch OPTIMA Ofertowanie*, *Comarch OPTIMA Przypomnierz*

lub *Comarch OPTIMA Pulpit Menadżera*, wówczas konieczne jest doinstalowanie tych modułów z płytki instalacyjnej **Comarch OPTIMA**. W tym celu wystarczy po uruchomieniu kreatora z płyty instalacyjnej Comarch OPTIMA przejść do: Zainstaluj \ Zainstaluj moduły dodatkowe \ Instalacja modułów dodatkowych i kliknąć na wybrany moduł.

2.2 Moduły dodatkowe

Po kliknięciu przycisku *Zainstaluj* z głównego menu, na drugiej pozycji mamy *Zainstaluj moduły dodatkowe*. Po jej wybraniu mamy możliwość zainstalowania modułów dodatkowych Comarch OPTIMA (*Instalacja modułów dodatkowych Comarch OPTIMA*) pod drugim przyciskiem dostępna jest *Instalacja narzędzi Comarch*. Trzeci przycisk umożliwia przejście do instalacji narzędzi Microsoft.

Szczegółowe informacje dotyczące modułów dodatkowych Comarch OPTIMA zawarte są w osobnych instrukcjach dotyczących poszczególnych modułów. Oprócz nich znajdują się tam również:

Instalacja tagów inteligentnych dla Microsoft Office – instaluje tagi inteligentne **Comarch OPTIMA** dla Microsoft Office. Wykorzystywane są one do integracji **Comarch OPTIMA** z Microsoft Office.

Instalacja komponentów dla Comarch iSklep24 – zawiera w sobie opisane niżej: Web Services Enhancements (WSE) 3.0 Runtime for Microsoft .NET, .NETFramework 2.0 oraz SQLXML 3.0 Service Pack 3 (SP3).

Wybór przycisku *Instalacja narzędzi Comarch* pozwala na zainstalowanie następujących programów:

Instalacja serwisu obsługującego klucz HASP – aby program był w stanie komunikować się z kluczem HASP należy na komputerze, w którym jest wpięty klucz zabezpieczający HASP, zainstalować program serwisowy. Po uruchomieniu należy wskazać serwer, który będzie pełnił funkcję serwera klucza.

Serwis klucza HASP jest standardowo instalowany podczas konfiguracji silnika bazy danych, na tym samym komputerze co Microsoft SQL Server. Jeśli konfiguracja przebiegła prawidłowo nie ma konieczności ponownej jego instalacji.

Programowanie klucza HASP – jeśli program wymaga do pracy klucza HASP, należy go wcześniej zaprogramować zgodnie z wykupionymi modułami. Klucz dostarczany przez COMARCH jest już zaprogramowany zgodnie z zakupionymi modułami. Programowanie klucza jest niezbędne tylko w przypadku zwiększania ilości posiadanych modułów lub ich odnawiania.

Klucz powinien być umieszczony na komputerze będącym serwerem bazy danych i na tym komputerze powinno być uruchomione jego programowanie (wtedy klucz jest wpięty do lokalnego portu). Przed rozpoczęciem programowania należy wskazać miejsce, gdzie znajduje się plik *.RUS (otrzymany z firmy COMARCH) – jest to plik zawierający informacje o posiadanych modułach.

Instalacja automatu synchronizacji - Narzędzie to umożliwia automatyczną synchronizację dokumentów pomiędzy programem Comarch OPTIMA, Comarch CDN XL oraz Comarch iSklep24.

Po wybraniu opcji instalacji narzędzi Microsoft możemy zainstalować następujące dodatki:

Instalacja Windows Installer 3.1 – komponent wymagany do instalacji .NET Framework 2.0.

Instalacja .NETFramework 2.0 – komponent wymagany do współpracy **Comarch OPTIMA** z modułami: *Detal, Biuro Rachunkowe, Pulpit Managera*.

Instalacja .NETFramework 3.5 - Instalacja tego komponentu jest wymagana do poprawnego działania modułu Comarch OPTIMA Detal oraz modułu Comarch OPTIMA Biuro Rachunkowe i należy ją wykonać przed jego instalacją

SQLXML 3.0 Service Pack 3 (SP3) – komponent wymagany do współpracy **Comarch OPTIMA** z modułem *Comarch e-Sklep*.

Instalacja Web Services Enhancements (WSE) 3.0 Runtime for Microsoft .NET - instaluje narzędzia wykorzystywane do współpracy systemu **Comarch OPTIMA** z systemem Comarch CDN XL.

Instalacja silnika bazy danych – opcja pozwala na zainstalowanie silnika bazy danych bez powiązania z instalacją systemu **Comarch OPTIMA**.

3 Reinstalacja programu

W celu wykonania reinstalacji programu, należy z poziomu kreatora umieszczone na płycie Comarch OPTIMA uruchomić opcję instalacji (Zainstaluj \ Zainstaluj Comarch OPTIMA). Jest to równoznaczne z uruchomieniem pliku ComarchOpt!ma1761sql.exe umieszczone na płycie instalacyjnej w katalogu <DVD>\setup\Comarch OPTIMA\. Od wersji 16 nie ma osobnej opcji reinstalacji. Reinstalacja przebiega w taki sam sposób jak instalacja programu

i została dokładnie opisana w rozdziale dotyczącym instalacji systemu. Oczywiście instalator wersji 17.6.1 umożliwia w ten sam sposób również pełną instalację programu, jeżeli na komputerze nie było wcześniejszej wersji programu.

Reinstalacja z wersji wcześniejszej niż 17.6.1 powinna być wykonana na wszystkich komputerach, gdzie działa program **Comarch OPT!MA** w wersji wcześniejszej niż 17.6.1. Reinstalacja programu spowoduje uaktualnienie wersji.

Uwaga: Reinstalacja powinna być przeprowadzana na programie objętym gwarancją. Jeśli termin gwarancji minął, reinstalacja spowoduje jego zablokowanie.

Podczas reinstalacji pojawia się okno, gdzie należy wskazać moduły, które powinny być zaktualizowane. Proponowane są tam dotychczas posiadane i przeważnie nie trzeba tego zmieniać.

Reinstalacja programu pozostawia wprowadzone przez użytkownika zmiany w ustawieniach kolumn na listach.

Uwaga: w przypadku reinstalacji do wersji 17.6.1 z wersji wcześniejszej niż 15.0.1 istnieje dodatkowo konieczność wykonania aktualizacji serwisu obsługującego klucz HASP. Przy czym możliwa jest praca z serwisem klucza pochodzącym z wersji 14.0.1, jednakże wtedy nie będzie dostępna funkcjonalność loginu serwisowego. Instalator z nową wersją serwisu klucza HASP można pobrać z indywidualnych stron dla Klientów lub Partnerów lub też uruchomić z płytki instalacyjnej z wersją 17.6.1 (menu *Instalacja programu / Dodatki*).

Konwersja baz danych w Comarch OPT!MA 17.6.1 możliwa jest dla baz danych pochodzących z wersji programu nie wcześniejszych niż 12.0. W przypadku konieczności skonwertowania bazy z wcześniejszej wersji programu należy zrobić to dwuetapowo, czyli najpierw zainstalować wersję 12, 13, 14, 15 lub 16 a dopiero potem wersję 17.6.1.

Uwaga: Przejście z wersji 17.6.1 Comarch OPT!MA na wersje 2010 będzie możliwe od wersji 2010.2.1. W szczególności nie wykona się konwersja baz w wersji 17.6.1 do wersji 2010.1.1.305 i wcześniejszych.

4 Handel

4.1 Poprawiono

1. **Konwersja FPF do WZ.** Poprawiono mechanizm przekształcania Faktury Pro Forma do Wydania Zewnętrznego w przypadku gdy w konfiguracji zaznaczony jest parametr **Konwersja RO/ PF do WZ – pobieraj ilość dostępną**.

4.2 Zmiany

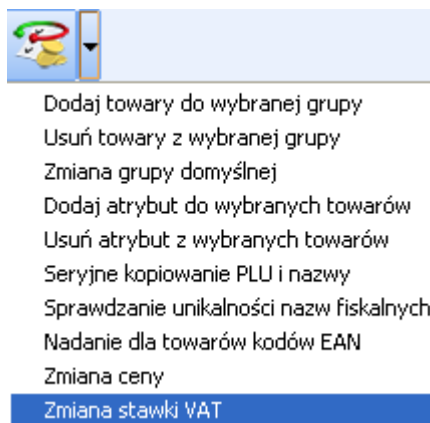
4.2.1 Podatek VAT – zmiany w module Handel

W związku ze zmianą od 01.01.2011 wysokości stawek VAT wprowadzono w module Handel funkcje, które pozwalają dostosować program do nowych przepisów. W wersji 17.6 w *Konfiguracji programu/ Ogólne/ Stawki VAT* automatycznie zostały dodane nowe stawki 23%, 8%, 5%, 4%.

4.2.2 Seryjna zmiana stawek VAT na kartach cennikowych

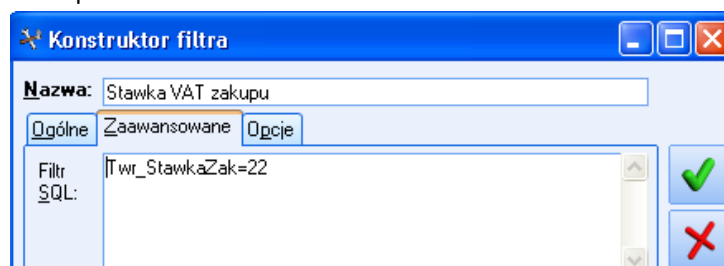
W menu *Słowniki/ Cennik* w operacjach seryjnych udostępniona została funkcja **Zmiana stawki VAT**.

Funkcja wykonuje seryjną zmianę stawek VAT dla pozycji zaznaczonych na liście.

Użytkownik ma możliwość filtrowania listy cennikowej w oparciu o stawkę VAT sprzedaży. W tym celu w polu filtr prosty należy wpisać wartość liczbową stawki: Filtr: 22.00% i uruchomić filtrowanie przyciskiem: . Filtr prosty nie działa dla stawek ZW, NP. Aby wyfiltrować towary względem stawek VAT zakupu\ stawek ZW, NP należy skorzystać z konstruktora filtra umożliwiającego tworzenie filtrów zaawansowanych: . Wystarczy na zakładce *Zaawansowane* w polu Filtr SQL wpisać `Twr_StawkaZak=22` aby wyfiltrować towary, które na karcie mają zdefiniowaną stawkę VAT zakupu 22%:

Parametry funkcji „Zmiana stawki VAT”:

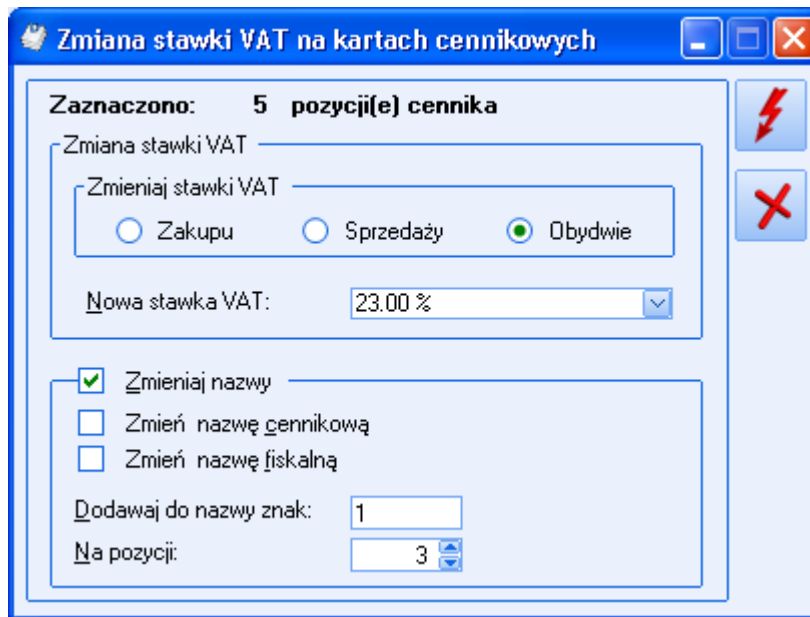
Zmieniaj stawki VAT (Zakupu\ Sprzedaży\ Obydwie) – należy określić, która stawka VAT zdefiniowana na karcie towaru ma zostać zmieniona.

Nowa stawka VAT – wskazanie nowej stawki VAT. Do wyboru dostępne są stawki zdefiniowane w *Konfiguracji Programu/ Ogólne/ Stawki VAT*.

Zmieniaj nazwy:

Zgodnie z wymaganiami stawianymi przez Ministerstwo Finansów wszystkie drukarki fiskalne zapamiętują historię zmian podatku dla każdego towaru sprzedanego za pomocą drukarki. W szczególności wymaga się od drukarek, aby próba sprzedaży towaru, dla którego obniżono stawkę VAT, a następnie ją podwyższono, powodowała zablokowanie sprzedaży tego towaru. Z powyższego wynika, że zmiana nazwy/ nazwy fiskalnej towaru nie będzie konieczna, natomiast mogą pojawić się sytuacje, w których będzie potrzebna. Wystarczy, że towar został w przeszłości zafiskalizowany z błędnie zdefiniowaną stawką, którą później zmieniono. Najprostszym rozwiązaniem jest w takim przypadku zmiana nazwy towaru np. poprzez dodanie znaku. Wówczas towar będzie traktowany przez drukarkę jako nowy. Dlatego też udostępniono **mechanizm seryjnej zmiany nazwy/ nazwy fiskalnej towaru/usługi**:

- **Zmień nazwę cennikową** – zmiana nazwy towaru zdefiniowanej na kartotece towaru, na zakładce *Ogólne*
- **Zmień nazwę fiskalną** – zmiana nazwy fiskalnej towaru zdefiniowanej na kartotece towaru, na zakładce *Dodatkowe*
- **Dodawaj do nazwy znak, Na pozycji** – należy wpisać znak i określić na której pozycji nazwy towaru ma zostać dodany.

Rys. Zmiana stawki VAT na kartach towarowych

Zmiana cen towaru

Po wykonaniu funkcji aktualizacji stawek VAT, w przypadku **cen typu netto**, VAT zostanie doliczony do ceny netto – cena brutto zostanie zwiększona.

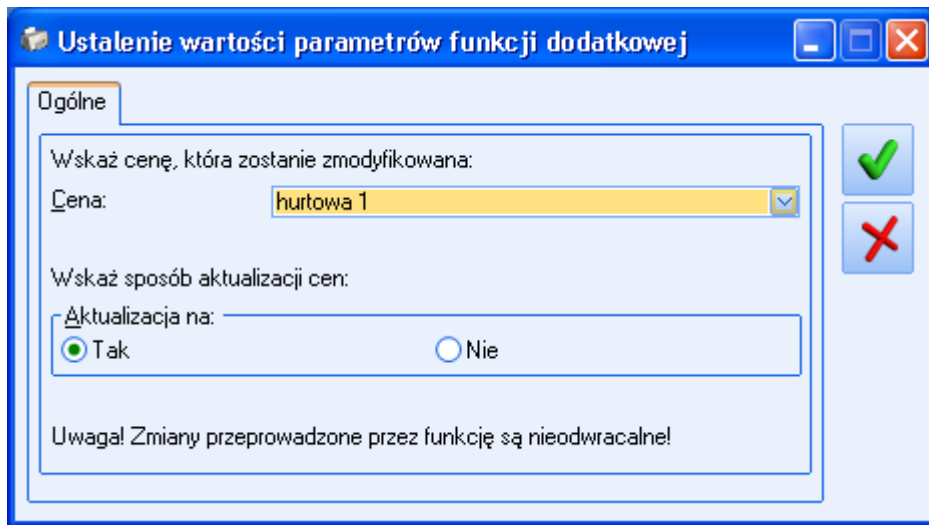
W przypadku **cen typu brutto**, w zależności od parametru aktualizacji cen, zostanie przeliczona cena netto lub brutto:

- aktualizacja na Tak – cena brutto zostanie przeliczona,
- aktualizacja na Nie – cena brutto nie zmieni się, przeliczona zostanie cena netto.

Na liście cennikowej (*Słowniki/ Cennik*) w funkcjach dodatkowych dodano funkcję umożliwiającą ustawienie parametru aktualizacji cen dla pozycji zaznaczonych na liście:

Należy wskazać cenę, dla której parametr aktualizacji ma zostać ustawiony i wybrać sposób aktualizacji: Tak\ Nie.

Rys. Zmiana aktualizacji cen

Jeżeli użytkownik chce wykonać zmianę cen według własnego uznania, należy skorzystać z funkcji **Zmiana ceny** (dostępnej w operacjach seryjnych w z poziomu listy cennikowej).

4.2.3 Podatek VAT na dokumentach

Zmiana stawek VAT na dokumentach w buforze

Dla dokumentów: FA, PA, FZ, RO, ZD, FPF, FWS, WZ, PZ będących w buforze można zmienić stawki zgodnie z zapisanymi na karcie towaru (opcja nie jest dostępna dla korekt w buforze).

Po zaznaczeniu dokumentów, dla których chcemy wykonać aktualizację stawek VAT należy wybrać opcję dostępną na liście w menu kontekstowym: **Pobierz stawki VAT z kartotek**.

Aktualizacja stawek VAT nie dotyczy:

- FA, FZ, PA w buforze utworzonych na podstawie WZ/PZ
- Faktury Sprzedaży finalnej w buforze utworzonej na podstawie Faktury Pro Forma
- WZ w buforze utworzonego do FPF powiązanej z Fakturami Zaliczkowymi

Korekty ilości i wartości do dokumentów z 2010 roku

Na korektach ilości i wartości do dokumentów do FA, PA, FZ, WZ, PZ odblokowano pole stawki VAT. Po zmianie stawki na korekcie, dla korygowanej wartości VAT zostanie naliczony wg nowej stawki.

4.2.4 Faktury Zakupu od Rolnika Ryczałtowego

W zawiązku ze zmianami przepisów dotyczących zryczałtowanego zwrotu podatku VAT podczas wystawiania Faktur RR program sprawdza poprawność stawki VAT pozycji wybranych na dokument poprzez generowanie komunikatu: *Ustawodawca wymaga by dla faktur RR stosować stawkę VAT 6% (7%). Pozycję: KORA_S80 zapisano ze stawką VAT: 22.00% Czy chcesz zatwierdzić fakturę RR z pozycją w stawce VAT innej niż 6% (7%)? (Tak/ Nie).*

4.2.5 Pozostałe zmiany

1. **Opis pozycji cennikowej.** Na karcie towaru (menu *Słowniki/ Cennik*), na zakładce *Dodatkowe* oraz na zakładce *Języki* (opcja dla modułu Handel Plus) zmieniono długość pola Opis do 3 500 znaków.

4.3 Comarch OPTIMA Detal

4.3.1 Zmiany

1. **Drukarki fiskalne.** Dodano nowe sterowniki do obsługi drukarek fiskalnych : Elzab FP-600, Posnet Thermal HS i FV, Posnet DF3001, Novitus Viking.

4.3.2 Poprawiono

1. **Synchronizacja korekt do Paragonów.** Poprawiono błąd objawiający się tym, że podczas synchronizacji korekt wystawionych do Paragonów na stanowisku detalicznym, do programu Comarch OPTIMA przesyłane były dokumenty z niewłaściwymi pozycjami.

4.4 Współpraca z Comarch iSklep24

1. **Wersja Comarch iSklep24.** Comarch OPTIMA 17.6 współpracuje z Comarch iSklep24 od wersji 5.0.

4.5 Współpraca z Comarch Mobilny Sprzedawca

4.5.1 Integracja z wersją 5.5 HF 1:

1. Program Comarch OPTIMA 17.6.1 został zintegrowany z Comarch Mobilny Sprzedawca 5.5 HF 1. Udostępniono tym samym funkcjonalność importu kontrahentów założonych na urządzeniu mobilnym.
2. W związku z zaistniałymi zmianami zalecamy zapoznanie się z najnowszą wersją instrukcji opisującej współpracę Comarch Optima z Comarch Mobilny Sprzedawca.

5 Księgowość

5.1 Nowości

1. **Deklaracja VAT-7.** Wprowadzono nadruk na formularz deklaracji VAT-7 w wersji 11.
2. **Kategorie.** Z poziomu listy kategorii dodano funkcję dodatkową „Zmiana stawki VAT” pozwalającą na seryjną zmianę stawek VAT na kategoriach. W parametrach przed wykonaniem funkcji należy podać: starą stawkę i nową stawkę np. stara stawka 22% i nowa stawka 23% - wszystkim kategoriom, które mają przypisaną stawkę 22%, zostanie ona zmieniona na 23%.

5.2 Poprawiono

1. **Księgowość -> Zestawienia księgowe.** W specyficznej sytuacji na wynikach zestawienia występowała różnica 1 grosza między wynikiem w gałęzi sumującej pozycje a faktyczną sumą podpozycji.
2. **Księgowanie faktur przekształconych z zaksięgowanego paragonu.** Mimo odznaczonego parametru „Pozwalaj na księgowanie faktur przekształconych z zaksięgowanego paragonu” program pozwalał na księgowanie takiej faktury.

5.3 Zmiany

1. **Wskaźniki.** Zaktualizowano wskaźniki:
  - „Limit do pełnej księgowości” - 4 784 400 zł,
  - „Limit dla ryczału” – 591 975 zł,
  - „Limit – obowiązek VAT” – 150 000 zł (od 01.01.2011).
2. **Rejestry VAT.** Podczas dodawania pozycji na fakturze (sprzedaży i zakupów), gdy stawka VAT nie jest automatycznie podstawiana z kategorii, proponowana jest domyślnie stawka 23% dla dokumentów z datą wystawienia późniejszą niż 01.01.2011.
3. **Rejestry VAT.** Podczas automatycznego generowania faktur wewnętrznych (sprzedaży i zakupów) proponowana jest domyślnie stawka 23% dla dokumentów z datą wystawienia późniejszą niż 01.01.2011.
4. **Rejestry VAT.** Podczas generowania rozliczenia marży, w oknie „Generowanie rozliczenia marży”, proponowana jest domyślnie stawka 23% dla dokumentów z datą wystawienia późniejszą niż 01.01.2011.

6 Kasa/ Bank

6.1 Zmiany

1. **Odsetki podatkowe** – w Konfiguracji programu-> Kasa/Bank-> Odsetki podatkowe na dzień 09.11.2010 zostały dodane odsetki w wysokości 12%.

7 Płace i Kadry

7.1 Nowości

7.1.1 Konfiguracja / Program / Płace / ....

Wynagrodzenia

- Najniższe wynagrodzenie – **1.386,00zł** (od 1.01.2011r.)
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie – **3.197,85 zł** (od 01.09.2010 r.)
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie – **3.203,08 zł** (od 01.12.2010 r.)

Minimalne ucznia (od 01.09.2010r.):

- I rok – **127,91 zł**,
- II rok – **159,89 zł**,
- III rok – **191,87 zł**

Minimalne ucznia (od 01.12.2010r.):

- I rok – **128,12 zł**,
- II rok – **160,15 zł**,
- III rok – **192,18 zł**
- Wskaźnik waloryzacji – **98,6%** (od 01.10.2010 r.)
- Wskaźnik waloryzacji – **96,6%** (od 01.01.2011 r.)

Zasiłki

- Podstawa składek emerytalno – rentowych (dla osób na urloпах wychowawczych) – **1.386,00zł** (od 01.01.2011r.)

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 października 2010 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2011 r. (Dz. U. z dnia 19 października 2010 r. Nr 194, poz. 1288).

Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 10 sierpnia 2010 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2010 r. (M.P. Nr 57, poz. 774)

Obwieszczenie Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18.08.2010r. w sprawie wskaźnika waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjętej do obliczenia świadczenia rehabilitacyjnego w IV kwartale 2010 r.

Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 10 listopada 2010 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale 2010 r. (M.P. Nr 86, poz. 1015)

Strona internetowa ZUS

7.1.2 Konfiguracja / Firma / Płace / Kalendarze / Wstawianie świąt

- Uzupełniono listę świąt o święta ruchome w 2011 roku (25.04.2011 – Poniedziałek Wielkanocny oraz 23.06.2011 - Boże Ciało)
- Uzupełniono listę świąt stałych o Święto Trzech Króli – 6 stycznia

7.1.3 Deklaracja ZUS ZSWA

Udostępniono Formularz ZUS ZSWA – Zgłoszenie / korekta danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Płatnicy mają obowiązek przekazywać deklarację do 31 marca danego roku za poprzedni rok kalendarzowy. Zgodnie z art. 50 ustawy o emeryturach pomostowych pierwsze zgłoszenie ZUS ZSWA płatnik składek przekaże do ZUS za rok

2010 do dnia 31 marca 2011 roku (art.38 ust. 2 tej ustawy). W zgłoszeniu tym płatnik składek przekaze również informacje wymienione w art. 38 ust. 1 ustawy dotyczące pracowników, którzy w 2009 r. wykonywali pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze nawet wówczas, gdy w 2010 roku praca w ww. charakterze nie była już przez tych pracowników wykonywana.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656) – art. 38-39, art. 50

Rozporządzenie Ministra pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2009 r. w sprawie określenia wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń danych o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze oraz innych dokumentów (Dz. U. Nr 186, poz. 1444).

Sporządzanie informacji o pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze ZUS ZSWA, strona internetowa ZUS, http://e-inspektorat.zus.pl/sprawy.asp?id_profilu=1&pomoc=3&menu=3&id_sprawy=371

Deklaracja ZUS ZSWA dostępna jest z dwóch poziomów:

- Kadry/Płace > Deklaracje > Deklaracje roczne ZSWA – naliczenie deklaracji z tego poziomu dla wszystkich pracowników za wskazany rok.
- Kadry/Płace > Kadry – Deklaracje zgłoszeniowe ZUS – naliczenie deklaracji z tego poziomu skutkuje uwzględnieniem tylko wybranego pracownika.

7.1.4 Synchronizacja modułu płacowego z systemem Comarch CDN XL

Moduł Kadry i Płace Plus w wersji 17.6 programu Comarch OPTIMA może współpracować z wersjami 9.7 i 10.0 systemu Comarch CDN XL.